

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΠΑΜΠΙΝΙΩΤΗΣ

ΘΑ ΕΜΦΑΝΙΣΤΟΥΜΕ «ΣΚΟΠΙΑΝΟΤΕΡΟΙ» ΤΩΝ ΣΚΟΠΙΑΝΩΝ;

Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ ΑΠΑΝΤΑ ΣΤΟΝ ΝΙΚΟ ΚΟΤΖΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΠΕΡΙ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΟΡΟΥ «ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ», ΤΟ 1977, ΠΡΟΚΑΛΩΝΤΑΣ ΔΗΜΟΣΙΑ «ΟΣΟΥΣ ΤΟ ΙΣΧΥΡΙΖΟΝΤΑΙ ΝΑ ΠΟΥΝ ΣΕ ΠΟΙΑ ΣΕΛΙΔΑ ΑΠΟ ΤΙΣ 65 ΤΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΡΗΤΑ ΕΣΤΩ ΚΑΙ ΜΙΑ ΦΟΡΑ»

ΕΠΙΔΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗ
eokonomidi@e-typos.com

Με... σκληρή γλώσσα -μέσω του Ελευθέρου Τύπου της Κυριακής- ο καθηγητής Γλωσσολογίας **Γιώργος Μπαμπινιώτης** απαντάει στις τοποθετήσεις του υπουργού Εξωτερικών **Νίκου Κοτζιά** σχετικά με την αποδοχή από την ελληνική κυβέρνηση του όρου «μακεδονική γλώσσα», το 1977. Ο κ. Μπαμπινιώτης αποκαλύπτει σε τι αφορούσε η διάσκεψη, γιατί διαστρεβλώθηκαν τα πρακτικά, αλλά και ποια κρίνει ο ίδιος ότι θα πρέπει να είναι η διαπραγματευτική γραμμή στο ζήτημα της γλώσσας, που, όπως εξηγεί, συνδέεται άρρηκτα με την εθνική ταυτότητα.

Ποια γλώσσα ομιλούν αυτή τη στιγμή στα Σκόπια;
Πρόκειται για μία γλώσσα που αποτελεί ένα βουλγαρικό ιδίωμα. Επί Τίτο έβγαλαν μια ομάδα γλωσσολόγων και ειδικών να αρχίσουν σιγά σιγά να το «εκ-σερβίζουν» για να είναι ομόλογο και συντονισμένο με τα άλλα ιδιώματα της Γιουγκοσλαβίας που είναι σερβικά. Επομένως, πρόκειται για μία γλώσσα που είναι βουλγαροσερβική.

Πώς προέκυψε η κατηγορία ότι η ελληνική κυβέρνηση από το 1977 έχει αποδεχθεί τον όρο «μακεδονική» για τη γλώσσα των Σκοπίων;
Στην τρίτη διάσκεψη του 1977 συζητήθηκε ένα τεχνικό θέμα, του εκλατινισμού των γεωγραφικών ονομάτων σε όλες τις χώρες που δεν χρησιμοποιούν λατινικό αλφάβητο και φυσικά με καμία αναφορά σε αναγνώριση ονομασίας κάποιας γλώσσας, που θα προϋπόθετε άλλη σύνθεση (διπλωματική αντιπροσωπία και όχι γλωσσολόγων και γεωγράφων) και άλλη ονομασία θέματος στην ημερήσια διάταξη, όχι «standardization of the geographical names» και συνεκλή αναφορά σε όλη την έκταση των συνεδρίων σε «romanisation», δηλαδή σε μεταγραμμοποίηση με λατινικούς χαρακτήρες και γραφή.

Πώς εμπλέκεται λοιπόν ο όρος

«μακεδονική» με αυτές τις ερμηνείες;
Έρχονται λοιπόν και διαβάζουν στα πρακτικά το «Macedonian Cyrillic alphabet» (μακεδονικό κυριλλικό αλφάβητο) και λένε ότι αναγνωρίζουμε τη γλώσσα. Πρέπει να το διευκρινίσουμε: δεν αναγνωρίζουμε τη γλώσσα. Το αλφάβητο το ονόμασαν εκείνοι μακεδονικό. Πρόκειται για ένα ολαβικό αλφάβητο, δηλαδή κυριλλικό. Όλα τα υπόλοιπα είναι προσπάθειες ερμηνείας των Σκοπιανών, κυρίως ότι δόθηκε από το 1977 έχει τελειώσει αυτό το θέμα. Δυστυχώς παρερμηνεύτηκε και από δικούς μας.

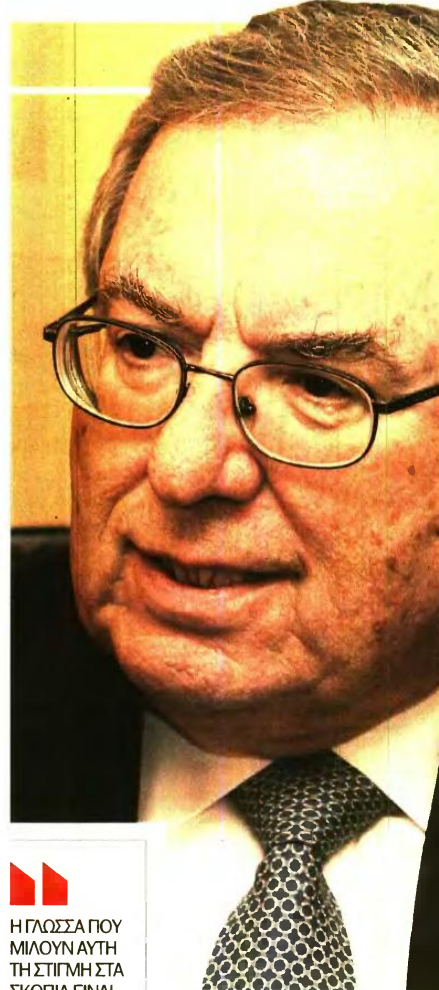
Εννοείτε από τον υπουργό Εξωτερικών κ. Νίκο Κοτζιά;
Εγώ δεν έχω καμία πρόθεση να διαψεύσω κάποιον. Βγήκα καιμίλησα δημόσια για την ψευδώνυμη «μακεδονική γλώσσα» των Σκοπίων από εθνικό, ηθικό και επιστημονικό καθήκον. Θέλησα να δώσω επιστημονικά επιχειρήματα στους Έλληνες διαπραγματευτές, διαψεύδοντας τους ισχυρισμούς των Σκοπιανών περί μακεδονικής γλώσσας και δόθηκε αναγνώριση της από το 1977, κάτι το οποίο έχουν ισχυριστεί και στο παρελθόν. Μάλιστα, αυτοί οι ισχυρισμοί αναπαρήχθησαν και στη χώρα μας. Δεν αμφισβήτησα τον πατριωτισμό κανενός ούτε προέβην σε χαρακτηρισμούς. Και για να τελειώσει η συζήτηση εκ μέρους μου γι' αυτό το θέμα σε σχέση με το 1977: Προκαλώ δημόσια όσους ισχυρίζονται τα περί «μακεδονικής γλώσσας» στη διάσκεψη του 1977 να πουν δημόσια σε ποια σελίδα από τις 65 των πρακτικών αναφέρεται ρητά -όχι να το συνάγουν και να το ερμηνεύουν- έστω και μία φορά «μακεδονική γλώσσα» (Macedonian language) καθώς και σε ποια σελίδα από τις 65 των πρακτικών αναφέρεται ρητά έστω και μία φορά «Δημοκρατία της Μακεδονίας» (Republic of Macedonia).

Τι συνέβη λοιπόν σε αυτή τη διάσκεψη;
Η ελληνική επιτροπή απαρτιζόταν κυρίως από γλωσσολόγους και γεωγράφους. Δεν υπήρχε διπλωματική αντιπροσωπία γιατί δεν θα συζητούσαμε κάποιο θέμα αναγνώρισης.

Επρόκειτο για ένα τεχνικό θέμα για το πώς θα εκλατινίσουμε τα γεωγραφικά ονόματα. Αξίζει να δείτε για τι χώρες μιλάμε. Στα πρακτικά περιλαμβάνονται όλες οι γλώσσες, όσες δεν έχουν λατινικό αλφάβητο. Σομαλική, ελληνικά, μογγολικά, κορεάτικα, και πάμε τώρα σε αυτό που μας ενδιαφέρει: κυριλλικά αλφάβητα της Γιουγκοσλαβίας. Όλα είναι για standardization και romanization και αφορούν σε αλφάβητο και γραφή. Αυτό ήταν το θέμα μας δηλαδή. Οπου γίνεται λόγος μιλάνε για αλφάβητο, όχι γλώσσα. Αυτό δηλαδή δεν το διαβάζουν; Δεν το καταλαβαίνουν;

Επομένως, απορρίπτετε το επιχείρημα με το οποίο κάνουν λόγο για αναγνώριση;
Δεν θέλω να αποδώσω προθέσεις, αλλά, όταν διαβάζεις τέτοια κείμενα, παρατηρείς ότι το πρόβλημα είναι ότι ο υπουργός Εξωτερικών γλωσσικά δεν ξεχωρίζει τι σημαίνει να αναγνωρίσεις τη γλώσσα των Σκοπιανών ως «μακεδονική γλώσσα» από το να μετατρέψεις το αλφάβητό τους με λατινικούς χαρακτήρες. Από πού συνάγεται αναγνώριση «μακεδονικής γλώσσας», εφόσον ποθενά δεν αναφέρεται «μακεδονική γλώσσα»; Το συνήγαγαν ψευδώς οι Σκοπιανοί, θα τους ακολουθήσουμε εμείς εμφανιζόμενοι «σκοπιανότεροι των Σκοπιανών»; Ποια γλώσσα γράφεται με κυριλλικό αλφάβητο; Προφανώς μια ολαβική γλώσσα, όπως είναι πράγματι η γλώσσα των Σκοπιανών, ένα βουλγαροσερβικό ιδίωμα που δεν έχει καμία σχέση με την ελληνική γλώσσα.

Ποια ονομασία θεωρείτε ότι πρέπει να διεκδικήσει η ελληνική πλευρά;
Το θέμα της γλώσσας είναι στοιχείο ταυτότητας, δεν είναι κάτι «σαν ταυτότητα». Γι' αυτό άλλωστε και επιμένει η άλλη πλευρά. Στη γλώσσα και το έθνος επιμένουν στην ονομασία «Μακεδονία». Δεν θέλουν να το πουν διαφορετικά. Επιμένουν στο «μακεδονικό έθνος» και τη «μακεδονική γλώσσα». Πατι όμως «μακεδονική γλώσσα»; Δεν είναι ολαβική; Δεν είναι βουλγαροσερβική; Δεν μπορείς λοιπόν να την πεις μακεδονική! Η

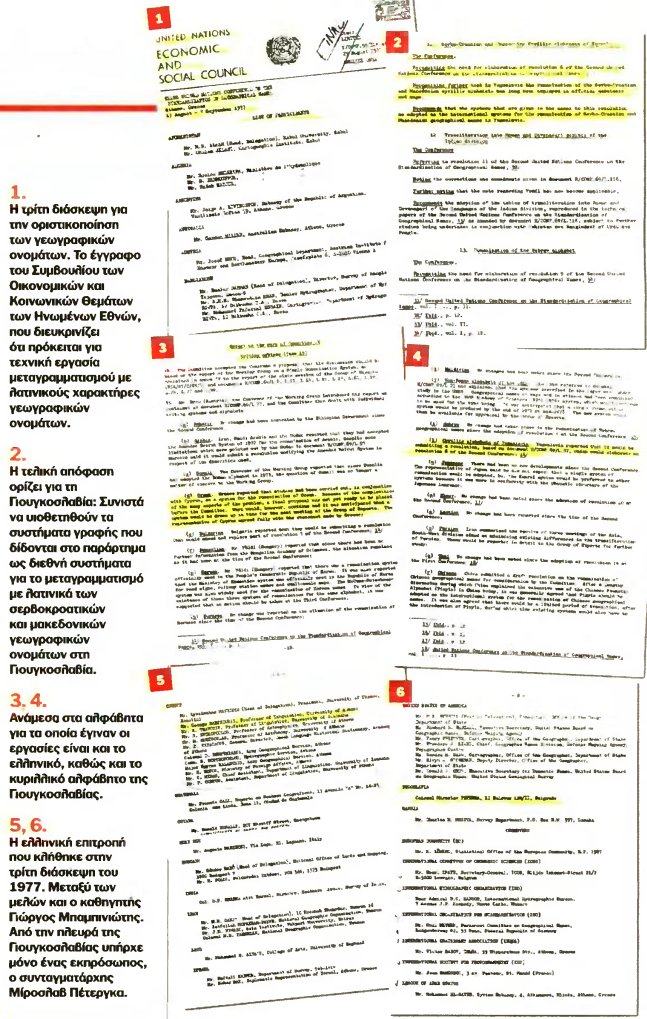

Η ΓΛΩΣΣΑ ΠΟΥ ΜΙΛΟΥΝ ΑΥΤΗ ΤΗ ΣΤΙΓΜΗ ΣΤΑ ΣΚΟΠΙΑ ΕΙΝΑΙ ΒΟΥΛΓΑΡΟ-ΣΕΡΒΙΚΗ

ΔΙΑΒΑΖΟΥΝ ΣΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΟ «MACEDONIAN CYRILLIC ALPHABET» ΚΑΙ ΛΕΝΕ ΟΤΙ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΥΜΕ ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ. (...) ΑΥΤΑ ΕΙΝΑΙ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΤΩΝ ΣΚΟΠΙΑΝΩΝ. (...) ΔΥΣΤΥΧΩΣ ΠΑΡΕΡΜΗΝΕΥΤΗΚΕ ΚΑΙ ΑΠΟ ΔΙΚΟΥΣ ΜΑΣ

θα την πεις βουλγαροσερβική ή θα την πεις ολαβομακεδονική, οπότε κρατάς έναν γεωγραφικό όρο, αλλά δείχνεις ότι είναι ολαβική γλώσσα ή ακόμη καλύτερα θα ήταν, επειδή το δεύτερο συνθετικό είναι ισχυρό, να την πούμε μακεδοσλαβική. Πατι εκεί το ολαβικό μετράει πάρα πολύ. Αυτό φυσικά θεωρώ ότι θα μπορούσε να γίνει ως έσοχα υποχώρηση. Ως βάση εγώ θα ήθελα να λέγατε βουλγαροσερβική. Αυτό θα ήθελα. Αν τώρα, σε πολιτικό επίπεδο, θέλουν να κάνουν μια υποχώρηση, ας την κάνουν έτσι. Να υπάρχει οπωσδήποτε ως δεύτερο ή πρώτο συνθετικό το «ολαβική», ώστε να δείχνει τη γλώσσα είναι αυτή.

Η αποδοχή της «μακεδονικής γλώσσας» τι θα σήμαινε;
Το θέμα της γλώσσας συνδέεται άρρηκτα και καθοριστικά με την εθνική ταυτότητα. Είναι προδιαφοριστικό της ταυτότητας ενός έθνους. Τα έχει πει ο Ηρόδοτος από παλιά τι ορίζει ένα έθνος; η καταγωγή του, η γλώσσα του, η θρησκεία του και οι παραδόσεις του. Όταν λένε αυτοί «μακεδονική», σημαίνει ότι μιλάω μια γλώσσα

1. Η τρίτη διάσκεψη για την οργάνωση των γεωγραφικών ονομάτων. Το έγγραφο του Συμβουλίου των Οικονομικών και Κοινωνικών Θεμάτων των Ηνωμένων Εθνών, που διευκρινίζει ότι πρόκειται για τεχνική εργασία μεταγλωσσισμού με λατινικούς χαρακτήρες γεωγραφικών ονομάτων.

2. Η τελική απόφαση ορίζει για τη Γιουγκοσλαβία: Συνιστά να υποβληθούν τα συστήματα γραφής που δίδονται στο παράρτημα ως διεθνή συστήματα για το μεταγλωσσισμό με λατινικά των σερβοκροατικών και μακεδονικών γεωγραφικών ονομάτων στη Γιουγκοσλαβία.

3. 4. Ανάμεσα στα αφρόβητα για τα οποία έγιναν οι εργασίες είναι και το ελληνικό, καθώς και το κυριλλικό αφρόβητο της Γιουγκοσλαβίας.

5. 6. Η ελληνική επιτροπή που κλήθηκε στην τρίτη διάσκεψη του 1977. Μεταξύ των μελών και ο καθηγητής Γιώργος Μπαμνινιώτης. Από την πλευρά της Γιουγκοσλαβίας υπήρχε μόνο ένας εκπρόσωπος, ο συγγραφέας Μίροσβαβ Πέτεργκα.

σα που μου επιτρέπει να λέγομαι και «Μακεδόνας». Είναι μια στρέβλωση της πραγματικότητας, μια ιδιοποίηση ξένων ονομάτων και πραγματικότητας ιστορικών, είναι μια στρέβλωση της Ιστορίας αυτό το πράγμα. Μπορούμε να το δεχτούμε εμείς; Όχι! Μπορούμε να το διαπραγματευτούμε; Σαφώς. Γι' αυτό οι γλωσσολόγοι το έχουν κατατάξει στη βουλγαρική γλώσσα, ως κομμάτι της βουλγαρικής οικογένειας. Αν είχαμε μια δύναμη επιβολής, θα έπρεπε να τους πούμε: Κύριοι, πείτε τη γλώσσα σας έτσι όπως είναι. Και σε έλατση υποχώρηση, το ολαβρομακεδονική ή μακεδονοσλαβική. Να υπάρχει ένας γεωγραφικός προσδιορισμός. Το να την πεις «μακεδονική» είναι ένα λάθος, το οποίο δεν πρέπει να γίνει σε ένα ταυτικό στοιχείο όπως η γλώσσα.

Θα είναι μία ακόμα αλυτρωτική αναφορά;
Όλα τα θέματα των εννοιών έχουν επεκτάσεις, και μάλιστα απρόβλεπτες, μέσα στο γενικότερο κλίμα των διεκδικήσεων. Εγώ δεν επιμένω στον αλυτρωτισμό, επιμένω σε αυτό που κρύβει ο αλυτρωτισμός,

που είναι οι διεκδικήσεις. Εάν λοιπόν μπορούσε κανείς να φανταστεί, -δεν είναι ρεαλιστικό νομίζω αυτή τη χρονική περίοδο-, εάν όμως υπάρχει μια κατάσταση συγκρούσεων στο βαλκανικό χώρο, δεν ξέρουμε τι θα διεκδικήσουν αυτοί, με ποιους από πίσω να τους ενισχύουν. Γιατί δεν έχει σχέση τι διεκδικούν οι ίδιοι, αλλά τι τους βάζουν να διεκδικήσουν άλλοι και εν προκειμένω αναφέρονται στο παρά πολύ στενό ενδιαφέρον της Τουρκίας.

Αρα θεωρείτε ότι αυτή η διαπραγμάτευση δεν γίνεται ανάμεσα σε δύο μέρη αλλά περισσότερα;
Θα έλεγα ναί. Υπάρχουν τα φανερά μέρη και αυτά που βρίσκονται πίσω από τα φανερά μέρη. Ακούω απόψεις που ζητούν να λυθεί αυτό το θέμα για να μην υπάρχει περιθώριο κάποιων ενεργειών και υποστηρίξεων από άλλους και επιμένουν να το κλείσουμε. Το ερώτημα είναι: Κλείνει αυτό το θέμα; Για να κλείσει θα πρέπει να γίνει αυτό με έναν πολύ καθαρό και δεσμευτικό τρόπο. Αυτός ο τρόπος είναι που αναζητείται κι εκεί έχει σημασία η διαπραγμάτευση. ■

Η δήλωση του υπουργού Εξωτερικών που προκάλεσε μπαράζ αντιδράσεων

«Αποδέχτηκαν το 1977 σε συνδιάσκεψη του ΟΗΕ να ονομάζεται η γλώσσα των Σκοπίων ως "μακεδονική". Από τότε αυτή τέθηκε στον πίνακα των επίσημων γλωσσών του ΟΗΕ, όπου παραμένει μέχρι και σήμερα», δήλωσε ο υπουργός Εξωτερικών Νίκος Κοτζιάς (φωτό) κατά τη διάρκεια της παρασηματικής εβδόμδας, ανάγοντας φροντά στο πολιτικό σκηνικό. Ο κ. Μπαμνινιώτης έσπευσε να διευκρινίσει τι ακριβώς συνέβη στη Διάσκεψη του 1977, ενώ και η Νέα Δημοκρατία, η οποία βρισκόταν στην εξουσία το 1977, διαμεύει τον υπουργό. «Ισχυριζόμενος ο υπουργός Εξωτερικών της Ελλάδας ότι αποδεχθήκαμε τον εν λόγω όρο, το μόνο που επιτυχημένα είναι η αποδυνάμωση της διαπραγματευτικής θέσης της χώρας. Υπονομείει έτσι τη θέση της Ελλάδας σε μία μικροπολιτική προσπάθεια να πληγεί η αυτοποίητη», επισφαιρίζει η Ν.Δ. Πάντως, ο κ. Κοτζιάς απάντησε υποστηρίζοντας τους αρχικούς ισχυρισμούς του, επισημαίνοντας μάλιστα εναντίον του κ. Μπαμνινιώτη: «Επειδή είναι εξαιρετικός επιστήμονας, θα πρέπει να είναι πολύ ασυντόνιστος και θα πρέπει να προσέχει, γιατί η απάντησή του είναι άσχετη από την εξωτερική πολιτική. Από το 1977 είχε γίνει μια συζήτηση, όπου εμείς αποδεχθήκαμε την πρόταση της Γιουγκοσλαβίας να ορισθεί επίσημη γλώσσα η "μακεδονική". Από εκείνη την ημέρα, η μακεδονική γλώσσα εμφανίστηκε στο πινάκιο του ΟΗΕ ως μια από τις επίσημες γλώσσες της Γιουγκοσλαβίας. Και από τότε μέχρι σήμερα, εάν ανατρέξει (κανείς) στις αποφάσεις του ΟΗΕ, η γλώσσα αναφέρεται ως μακεδονική», επέμεινε ο υπουργός.

